

Verohallinto

Dnro VH/2339/00.01.00/2025

Työnantajan ottaman sairauskuluvakuutuksen verotus

Ohjeessa tulee huomioida inflaation vaikutus ja käsitellä vain sairauskuluvakuutuksia

- Ohjeen sisältämissä euromääräisissä vakuutusmaksu- ja korvaussummissa tulee huomioida inflaation vaikutus.
- Ohjeluonnoksessa käsitellään vakavan sairauden varalta otettua vakuutusta, vaikka se ei ole sairauskuluvakuutus. Sen käsittelylle tässä ohjeessa ei ole perusteita.
- Ehdotettu tulkintamuutos tarkoittaisi työnantajan vakavan sairauden varalta ottamien vakuutusten muuttumista veronalaisiksi. Tälle tulkintamuutokselle ei ole perusteita laissa eikä oikeuskäytännössä.
- Ohjemuutoksen voimaantuloa tulee tarkentaa, mikäli ohjeella muutetaan vakavan sairauden varalta otettujen vakuutusten verotusta.

1 Vakuutusmaksujen ja vakuutuskorvausten euromäärien kohtuullisuudessa on huomioitava inflaation vaikutus

FA:n mukaan ohjeeseen tulee päivittää kohtuullisen vakuutusmaksun ja -korvauksen enimmäismäärät. Kiinteä raja, joka ei huomioi terveydenhuollon hintojen nousua, on ongelmallinen. Edelliset päivitykset tehtiin vuosina 2011 (korvaus 10 000 euroa) ja 2014 (vakuutusmaksu 1000 euroa).

Yleinen kustannustason nousu on voimakkaasti vaikuttanut myös terveydenhuollon hintoihin ja sitä kautta sairausvakuutusten hintoihin, jolloin vuosina 2011 ja 2014 määritetyt enimmäismäärien ei voida katsoa enää olevan riittävällä tasolla. Yleinen hintojen nousu yhdistettynä julkisen terveydenhuollon ruuhkautumiseen on lisännyt vapaaehtoisten henkilövakuutusten ottamisen ja käytön suosiota. Kustannusten nousu aiheuttaa jatkuvia kannattavuuspaineita vapaaehtoisille henkilövakuutuksille.

Pelkkä inflaatio huomioiden¹ vakuutuskorvauksen kohtuullisuuden enimmäismäärän tulisi olla vähintään 12 900 euroa ja vakuutusmaksun kohtuullisuuden enimmäismäärän vähintään 1 220 euroa. Yhtenä esimerkkinä hoidon kallistumisesta on polven tekonivelleikkaus, jonka kustannukset yksityisellä puolella olisivat sisältyneet VH:n ohjeen 10 000 euron rajaan 2010-luvun alussa. Nykyisin polven tekonivelleikkaus maksaa keskimäärin 14 000 euroa². On selvää, että vuosina 2011 ja 2014 asetetut euromäärät eivät toimi sellaisenaan enää 2025 ilman inflaatiotarkistuksia.

FA korostaa lisäksi, että Verohallinnon ohjeen tulisi perustua pelkän euromäärän sijaan kokonaisvaltaisemmin KHO 2011:27 ja KHO 2013:141 ratkaisuihin. Molemmissa ratkaisuissa on arvioitu työnantajien ottamien sairauskuluvakuutusratkaisujen

¹ [Rahanarvonmuunnin | Tilastokeskus](#)

² [Polven tekonivelleikkaus maksaa yksityisellä keskimäärin 14 000 euroa | OP Media](#)

kohtuullisuutta kokonaisarvioon perustuen ja ratkaisuissa on tultu johtopäätökseen, että ainakin kyseiset vakuutukset olivat kohtuullisia. Verohallinnon ohjeeseen on otettu ratkaisusta yksittäiset kriteerit ehdottomiksi verokohtelua määrittäviksi tekijöiksi ilman kokonaisarviota kohtuullisuudesta. KHO:n ratkaisuja pitäisi FA:n mukaan arvioida siten, että kokonaisuutena saman tyyppiset vakuutusratkaisut ovat kohtuullisia. Tällöin ei ole oikein, että ratkaisuiden yksittäiset kokonaisarviossa olevat kriteerit jäädytetään ehdottomiksi vaatimuksiksi kohtuulliselle vakuutusturvalle.

2 Vakavan sairauden varalta otettu vakuutus ei ole sairauskuluvakuutus

Vakavan sairauden varalta otettu vakuutus ei ole sairauskuluvakuutus, joten FA:n käsityksen mukaan vakuutusta ei tulisi käsitellä nyt lausuntokierroksella olevassa ohjeessa. Markkinoilla ei ole olemassa sellaisia vakavan sairauden vakuutuksia, jotka korvaisivat hoitokuluja.

Voimassa olevassa Verohallinnon ohjeessa [Työnantajan ottamien vapaaehtoisten riskihenkilövakuutusten verotus](#) käsitellään vakavan sairauden varalta otettua vakuutusta. Ohjeen kohdassa 4.5 todetaan, että vakuutus katsotaan verovapaaksi työterveyshuolloksi, jos vakuutus on otettu samantasoisena koko henkilökunnalle ja vakuutuksesta saatava etu on tasoltaan kohtuullinen. Tämä vakavan sairauden vakuutukselle ohjeessa asetettu kollektiivisuuden vaatimus ei perustu lakiin eikä oikeuskäytäntöön.

Nyt lausuntokierroksella olevassa ohjeluonnoksessa todetaan, että vapaaehtoisena työterveyshuoltona ei pidetä sellaista vakavan sairauden vakuutusta, josta voidaan maksaa kertakorvaus, mutta ei hoitokuluja. Tällaisen vakuutuksen maksuista muodostuu ohjeluonnoksen mukaan työntekijöille palkkana verotettava etu. Tämä ehdotettu muutos on selkeästi ristiriidassa voimassa olevan työnantajan ottamien vapaaehtoisten riskihenkilövakuutusten verotuksesta annetun ohjeen ja vakiintuneen verotuskäytännön kanssa.

Lainsäädäntö tai oikeuskäytäntö ei ole muuttunut, joten vakiintunutta verotuskäytäntöä ei FA:n mukaan pidä muuttaa.

Työnantajan ottamien vapaaehtoisten henkilövakuutusten verokohtelussa tapahtui sairauskuluvakuutusten osalta oikeuskäytännössä muutos (mm. KHO 2011:17). Sairauskuluvakuutukset rinnastettiin oikeuskäytännössä verokohtelun näkökulmasta työterveyshuoltoon, jolloin edullisen verokohtelun edellytykseksi tuli mm. vakuutusturvan kohtuullinen taso ja kollektiivisuus (Tuloverolain 69 §:n 1 momentin 1 kohta). Sen sijaan muiden vapaaehtoisten henkilöriskivakuutusten osalta vakuutusmaksujen verokohtelu perustuu edelleen TVL 68 §:n tyhjentävään luetteloon palkaksi luettavista vakuutusmaksuista (KHO:1994-B-550). Tämän takia Verohallinnolla on erikseen vero-ohjeet Työnantajan ottamista sairauskuluvakuutuksista ja Työnantajan ottamien vapaaehtoisten riskihenkilövakuutusten verotuksesta. Esimerkiksi KHO 2011:17 ja KHO 2013:141 asettamat edellytykset koskevat vain sairauskuluvakuutuksia.

Kuten edellä on todettu, vakavan sairauden vakuutus, jossa vakuutetulle voidaan maksaa kertaussumma tiettyjen sairauksien perusteella, ei ole sairauskuluja korvaava vakuutus. Tämän takia vakuutuksen verokohtelu tulisi perustua TVL 68 §:n tyhjentävään luetteloon palkaksi luettavista vakuutusmaksuista (KHO:1994-B-550).

Ohjeluonnoksen mukainen muutettu tulkinta siitä, että vakavan sairauden varalta otettu vakuutus katsottaisiin työntekijän ansiotuloksi ja lisäksi sairauskuluvakuutusmaksun euromäärään sisällytettäisiin myös vakavan sairauden varalta otetun vakuutuksen maksu, johtaisi todellisuudessa siihen, että työnantajat irtisanoisivat vakuutuksia, kun vakuutusmaksun ja korvausten enimmäismäärä täyttyisi entistä helpommin.

Vapaaehtoisten henkilövakuutusten irtisanominen voisi johtaa julkisen terveydenhuollon kuormitukseen ja pitkittää yksilöiden hoitoon pääsyä. Pitkittyneistä sairauspoissaoloista aiheutuu kustannuksia paitsi yrityksille, niin myös yhteiskunnalle mm. kasvaneiden sairauspäivärahojen takia. Pitkittyneet sairauspoissaolot ja hoidon saannin hidastuminen voisivat lisäksi heijastua työntekijöiden työkykyyn ja tuottavuuteen ja sitä kautta yritysten kustannusten hallintaan. Lisäksi on huomioitava, että työnantajan irtisanoessa työntekijöidensä vakuutukset, näiden voisi olla vaikea saada vastaavaa turvaa itse otetulla vakuutuksella (vaadittavat terveyspalvelut, iän vaikutus jne.).

Jos työnantaja päättäisi veroseuraamuksista huolimatta pitää vakuutukset voimassa, verotettavaksi etuudeksi muuttuminen pienentäisi työntekijöiden nettotuloja ja voisi lisätä ryhmätuvakuutusten kysyntää. Ryhmätuvakuutus poikkeaa sopimusmuodoltaan huomattavasti ryhmävakuutuksesta eikä ole yrityksille houkutteleva vaihtoehto.

3 Vakuutusmaksun erillisyyys ja vakuutusmaksun määrä

Ehdotuksen kohdassa 1.2.4. käsitellään vakuutusten erillisyyttä. Vakuutuksilla voidaan kattaa erilaisia riskejä ja niistä korvataan menetyksiä sen mukaisesti, miten vakuutusehdoissa sovitaan. Sairauskuluvakuutuksen osuus tulee aina käsitellä erillisenä, omana kokonaisuutenaan kuten riskihenkilövakuutuksia koskevassa ohjeessa todetaan. Tältä osin FA korostaa sitä, että myös vakavan sairauden varalta otettua vakuutusta tulee käsitellä omana kokonaisuutenaan.

Ohjeluonnoksen kohdassa 2.7. todetaan, että kunkin kalenterivuoden kokonaismaksuna huomioidaan kyseisenä vuonna voimassa olleen vakuutusturvan järjestämisestä työnantajalle aiheutuneet vakuutusmaksut, vaikka työnantaja maksaisi niitä vakuutuksen tarjoajalle osin etu- tai jälkikäteisesti eri kalenterivuosina (esimerkiksi edeltävänä kalenterivuonna arvioperusteisena ennakkolaskuna tai seuraavana kalenterivuonna niin sanottuna tasauslaskuna).

Ehdotettu lisäys tuo tarkennusta vakuutusmaksun tasauksen mekaniikkaan ja näin ollen selkeyttää tulkintaa, mutta FA korostaa sitä, että muutos luo samalla haasteita 1 000 euron keskimaksun prosessin ja verotettavuuden näkökulmasta.

Ohjeluonnoksessa todetaan lisäksi, että jos työnantaja on ottanut työntekijöilleen sekä sairauskuluvakuutuksen että hoitokuluturvan sisältävän vakavan sairauden vakuutuksen, vakuutusmaksujen määrän kohtuullisuutta arvioidaan kokonaisuutena. Vakuutusten verovapaus edellyttäisi ohjeluonnoksen mukaan sitä, että molempien vakuutusten yhteenlaskettu keskimääräinen vakuutusmaksu on kohtuullinen.

Tältä osin viittamme yllä kohdassa 2 mainittuun, että vakavan sairauden varalta otettu vakuutus ei ole sairausvakuutus eikä siitä maksettua vakuutusmaksua tulisi siten sisällyttää 1 000 euron (tai tulevaisuudessa korotetun) rajan määrittelyyn. Ehdotettu lisäys aiheuttaisi myös suuria käytännön ongelmia. Vakuutusyhtiöllä ei ole mahdollisuutta seurata asiakkaidensa yhteenlaskettujen keskimääräisten

vakuutusmaksujen kohtuullisuutta, sillä vakuutusratkaisut voivat olla hajautettuna usean eri toimijan kesken. Asiassa tulee arvioitavaksi tällöin myös tietosuojaan ja vakuutussalaisuuteen liittyvät kysymykset. Näin ollen alalla ei ole tehokasta keinoa tukea asiakasta veroriskin hallinnassa.

Verovapauden tarkastelussa ei tule olla merkityksellistä sillä, onko vakuutusturva rakennettu samaan vakuutussopimukseen taikka edes samaan vakuutusyhtiöön. Verotettavuutta tulee tarkastella sisällöllisesti. Mikäli sama vakuutus sisältää sairauskuluturvan lisäksi myös muita elementtejä, ei näiden osuutta vakuutusmaksussa tai vakuutusmäärässä tule ottaa huomioon sairauskuluturvan verotettavuutta arvioitaessa.

Ehdotuksessa kohdassa 2.9. tarkastellaan korvauksen määrää. KHO on aikanaan arvioinut asiaa silloisen kustannustason perusteella ja antanut sairauskuluvakuutusta koskevan päätöksen. KHO:n ratkaisussa ei ole käsitelty vakavan sairauden turvaa eikä tämän korvauksen kohtuullisuudesta ole oikeuskäytäntöä. Perustetta edotetulle muutokselle tai eri vakuutuksista suoritettavien korvausten rinnastamiselle ei siis ole.

4 Ohjeen voimaantulo

Ohjeluonnoksen mukaan muutettua ohjetta sovelletaan sen julkaisemisesta lähtien myös sellaiseen vakavan sairauden varalta otettuun vakuutukseen, josta voidaan korvata vakuutetulle aiheutuneita hoitokuluja. Kuten edellä on todettu, markkinoilla ei ole sellaisia vakavan sairauden varalta otettuja vakuutuksia, joista voidaan korvata vakuutetulle aiheutuneita hoitokuluja.

Mikäli ohjemuutoksella muutettaisiin vakavan sairauden varalta otettujen vakuutusten verotusta, muutos vakiintuneeseen käytäntöön tulisi toteuttaa koskemaan vasta tulevaisuudessa otettuja vakuutuksia tai tulevaisuudessa alkavia vakuutuskausia. Työnantajille tulisi antaa riittävä siirtymäkausi selvittää työntekijöiden vakuutusturvan kattavuutta ja vaihtoehtoja. Kohtuullista olisi, että muutettua tulkintaa sovellettaisiin vasta sellaisiin vakuutuksiin, joiden vakuutuskausi alkaisi vasta kaukana tulevaisuudessa (esimerkiksi vuoden 2027 alusta).

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs